

Ympäristökasvatus- suunnitelma vuosille 2015-2020

A. YMPÄRISTÖKASVATUKSEN PERUSTEET

Vantaan seurakuntien ympäristökasvatuksen tehtävänä on kestävän elämäntavan edistäminen ja luonnon suojeleminen. Ympäristöstä huolehtiminen kuuluu kaikille ja kaikenikäisille. Kyseessä on elinikäinen oppimisprosessi, jossa ihmiset tulevat tietoisiksi ympäristökysymyksistä ja mahdollisuuksistaan vaikuttaa.

Ympäristökasvatuksella tuetaan ihmisen konkreettisia elämänvalintoja, vaikutetaan tietoon, asenteisiin ja käyttäytymiseen. Seurakuntien ympäristökasvatus liittyy ympäristön suojelemiseen ja kestävän elämäntavan puolustamiseen muun yhteiskunnan mukana.

Ympäristökasvatuksen tavoitteena yhteiskunnassa on kasvattaa ihmisiä tietoisuuteen ja huoleen taloudellisten, sosiaalisten, poliittisten ja ekologisten tekijöiden riippuvuudesta toisistaan kaupunki- ja maalaisympäristössä. Tavoitteena on myös luoda yksilöille, ryhmille ja koko yhteiskunnalle uusia ympäristöön liittyviä toimintamalleja.

Seurakunnilla on oma erityinen tehtävänsä muistuttaa kristillisestä luomisuskosta ja toimia sen mukaan. Jumala ei luonut kasveja ja eläimiä vain ihmistä varten, vaan niillä on Jumalan luomina arvo sinänsä. Kaikki mitä meillä on, on vain lainassa Jumalalta. Me vastaamme Luojaalle teoistamme ja laiminlyönneistämme Jumalan luomaa maailmaa kohtaa. Raamattu opettaa kohtuullista ja yksinkertaista elämäntapaa ja korostaa ihmisen vastuuta luomakunnan huolehtimisesta. Jumala asetti ihmisen viljelemään ja varjelemaan luomakuntaa (1. Moos. 2:15).

Seurakunnan toteuttama ympäristökasvatus on esimerkiksi ihmisen luontosuhteen tukemista, elintapojemme punnintaa Raamatun tekstien valossa, oikeudenmukaisuuden ja jakamisen opettelua tai henkisen ja fyysisen hyvinvoinnin etsimistä luonnon kauneuden ja pyhyiden kokemuksesta.

Ympäristökasvatus toteutuu siinä, kun lapsi päivä- tai iltapäiväkerhossa oppii lajittelemaan; kun varhaisnuorten kerhossa käsitellään kestävää kulutusta; kun rippikoululainen pohtii ilmastonmuutoksen vaikutuksia; kun aikuinen suosii joukkoliikennettä tai kimppekyytejä, kun vapaaehtoistyössä vältetään kertakäyttöastioita ja työntekijät pyrkivät paperittomaan toimistoon.

Ympäristökasvatus tähtää ennen kaikkea konkreettisiin tekoihin paremman ympäristön puolesta. Tärkeää on, minkälaisen mallin ja esimerkin seurakunnan toiminta antaa: miten työntekijät, luottamushenkilöt ja vastuunkantajat toimivat, miten seurakunnassa oikeasti toteutuu esim. kierrätys, lajittelu, kestävät hankinnat, vastuullinen energian kulutus jne.

Ympäristökasvatus toteutuu kaikessa seurakunnan toiminnassa eli kaikilla työ- ja tehtäväalueilla.

B. YMPÄRISTÖKASVATUKSEN SUUNNITELMAN TAVOITTEET

Ympäristökasvatussuunnitelman tavoitteet vuosille 2015-2020

Ympäristökasvatussuunnitelman tavoitteiden toteutumisen edellytys on, että ympäristökasvatus otetaan osaksi talous- ja toimintasuunnitelmaa vuosina 2016-2020.
Vastuu tämän tavoitteen toteutumisesta on Vantaan seurakuntien yhtymän johdolla, kirkkoherroilla, eri yksiköiden esimiehillä ja työalavastaavilla

	Tavoite	Keinot ja esimerkit	Toteutus ja arviointi	Vastuu
Palvelujen osto	Yhteistyökumppaneiden ja palveluiden ja valinnassa suositaan ympäristövastuullisuutta.	Nostamme valinnoissa ympäristövastuullisuuden tärkeäksi valintakriteeriksi hinta- ja laatukysymysten rinnalle ja pidämme tätä periaatetta selkeästi esillä.		Kurssikeskukset, kirkkoherrat, työalavastaavat, työntekijät, seurakuntien palvelukeskus.
Kulutuksen ja tuotteiden hankinta	Suosimme Reilun kaupan -tuotteita, luomua ja lähiruokaa. Kierrätämme ja vähennämme tietoisesti kulutusta	Nostamme hankinnoissa ruoan ympäristöystävällisyyden ja eettisyyden yhdeksi valintakriteeriksi hinta- ja laatukysymysten rinnalle ja pidämme tätä periaatetta selkeästi esillä.		Kurssikeskukset, kirkkoherrat, työalavastaavat, työntekijät, seurakuntien palvelukeskus.
	Vietämme luomakunnan	Osallistumme esim.		Kirkkoherrat,

<p>Yhteisöllisyys ja jumalanpalveluselämä</p>	<p>sunnuntaita, sekä osallistumme vuotuisiin paikallisiin ja valtakunnallisiin ympäristöön liittyviin tapahtumiin.</p>	<p>energiansäästöviikko, Earth Hour, Reilun kaupan viikko, Kirkon vastuuviikko, Autoton päivä, Älä osta mitään -päivä., Etätyöpäivä.. - Toteutamme yhteisöllisiä talkoopäiviä ympäristöteemoin.</p>		<p>työalavastaavat, työntekijät, seurakuntien palvelukeskus.</p>
<p>Ympäristökasvatus eri toiminnoissa</p>	<p>Käsitlemme ympäristökysymyksiä kerhoissa, ryhmissä, saarnoissa, hartauksissa, puheissa, esirukouksissa, hyödyntäen erilaisia toiminnallisia menetelmiä sekä lähiluontoa.</p>	<p>Toiminnalliset menetelmät: - myönteiset luontokokemukset - lähiympäristö retkikohteena ja oppimisympäristönä - luontopolut ja hiljaiset paikat</p> <p>Kristinuskon ekoteologisten perusteiden tunteminen - erilaiset ympäristöpiirit ja ryhmät - keskustelut ja opetustilanteet</p>		<p>Kirkkoherrat, työalavastaavat, työntekijät, seurakuntien palvelukeskus.</p>

C. YMPÄRISTÖKASVATUKSEN TOTEUTTAMINEN

Vantaan seurakunnissa ympäristökasvatus toteutuu lähtökohtaisesti jokaisella seurakunnan työalalla. Ympäristökasvatus on jokaisen työntekijän, työalan, tehtäväalueen ja koko työyhteisön asia.

Ympäristökasvatus on jatkuva tehtävä seurakunnan toiminnassa. Tarkoituksena on tukea ja vahvistaa jo tehtyä työtä, sekä antaa uusia suuntaviittoja. Vain harvat ympäristön hyväksi tehdyt teot ovat kertaluonteisia. Ympäristökasvatus on myös pieniä askeleita ja vähittäistä kehitystä.

Seurakunnat ja työalat ottavat omia toimintasuunnitelmia laatiessaan huomioon ympäristökasvatuksen, sekä miten sen toteutumista arvioidaan. Toimintaa arvioidaan vuosittain toimintakertomusten yhteydessä. Seurakunnan ympäristötyöryhmä kokoaa vuosittain tietoa, miten ympäristökasvatusta on toteutettu.

Toiminnan suunnittelussa käytettävät apukysymykset

- Mitä on jo tehty? Kartoitetaan, miten ympäristökasvatus jo nyt toteutuu.
- Mitä muutoksia halutaan? Miten toimintaa voidaan kehittää ja parantaa? Laaditaan tavoitteet ja mahdollisimman konkreettinen toimenpidesuunnitelma.
- Selkeytetään vastuuta: mikä on seurakunnan, yksittäisen työalan, työntekijöiden ja ympäristötyöryhmän vastuut.